

BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA
BALVU NOVADA DOME

Reģ. Nr.90009115622, Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501, tālrunis +371 64522453
fakss+371 64522453, e-pasts: dome@balvi.lv
Balvos

PIELIKUMS

Balvu novada domes
2024.gada 27.jūnija
lēmumam (sēdes prot. Nr.11, 1.§)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

par Balvu novada domes 2024.gada 27.jūnija saistošo noteikumu Nr.10/2024
“Grozījumi Balvu novada domes 2023.gada 24.augusta saistošajos noteikumos Nr.13/2023
“Par pabalstiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un
audžuģimenēm Balvu novadā”” projektu

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Saistošo noteikumu “Grozījumi Balvu novada domes 2023.gada 24.augusta saistošajos noteikumos Nr.13/2023 “Par pabalstiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un audžuģimenēm Balvu novadā” projekts (turpmāk – Saistošie noteikumi) paredz izdarīt grozījumus Balvu novada domes 2023.gada 24.augusta saistošajos noteikumos Nr.13/2023 “Par pabalstiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un audžuģimenēm Balvu novadā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.13/2023), atceļot pabalstu individuālo mācību līdzekļu iegādei, kā arī mainot Saistošo noteikumu Nr.13/2023 izdošanas tiesisko pamatojumu un grozot vienreizējā pabalsta patstāvīgas dzīves uzsākšanai un vienreizēja pabalsta sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei piešķiršanas un izmaksas termiņus, un veicot redakcionālus grozījumus, atbilstoši grozījumiem Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām un atbalstu bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" (turpmāk – Noteikumi Nr.857), kas stājas spēkā 2024.gada 4.maijā. Šobrīd Saistošo noteikumu Nr.13/2023 IX. nodaļā “Pabalsts individuālo mācību līdzekļu iegādei” ir noteikti pabalsta individuālo mācību līdzekļu iegādei (turpmāk – pabalsts) saņemšanas nosacījumi. Pabalsta apmērs ir 15,00 <i>euro</i> un to izmaksā vienu reizi kalendāra gadā bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē (turpmāk – bērns) un pēc pilngadības sasniegšanas līdz 24 gadu vecumam (turpmāk – pilngadību sasniegušais bērns) un kurš mācās Balvu novada vai cita novada izglītības iestādē. Ja bērns vai pilngadību sasniegušais bērns mācās Balvu novada izglītības iestādē, tam tiek izsniegta dāvanu karte 15 <i>euro</i> apmērā, bet, ja mācās cita novada izglītības iestādē, pabalsts tiek izmaksāts naudā.

	Konsultējoties ar Balvu novada pašvaldības Izglītības pārvaldi noskaidrots, ka pabalsts daļēji sasniedz pabalsta piešķiršanas mērķi, jo tomēr netiek iegādāti mācību procesam nepieciešamie individuālie mācību līdzekļi, lietderīgāk pašvaldības līdzekļi tiktu izlietoti, ja naudas līdzekļi tiktu novirzīti izglītības iestādēm mācību līdzekļu iegādei. Izglītības likuma 58.panta trešajā daļā noteikts, ka vecāku (personu, kas realizē aizgādību) pienākums ir savu materiālo iespēju robežās nodrošināt sava bērna izglītošanai nepieciešamos šā likuma 1. panta 12.⁵ punkta "n" apakšpunktā minētos individuālos mācību piederumus. Saskaņā ar Izglītības likuma 1. panta 12.⁵ punkta "n" apakšpunktā noteikto, individuālie mācību piederumi ir izglītojamo personiskās lietošanas priekšmeti un materiāli, kuri tiek izmantoti kā mācību līdzekļi vai saistībā ar mācību iespēju nodrošināšanu: kancelejas piederumi, apģērbs un apavi, atsevišķu mācību priekšmetu (sports, mājturība un tehnoloģijas u. c.) obligātā satura apguvei nepieciešamais specifiskais apģērbs, apavi un higiēnas piederumi, materiāli, kurus izmantojot mācību procesā skolēns rada priekšmetu vai produktu savām vajadzībām. Pašvaldībā ir 98 bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni, kuri mācās Balvu novada vai cita novada izglītības iestādē, no tiem 39 ir ievietoti audžuģimenēs vai dzīvo aizbildņu ģimenēs ārpus Balvu novada. 2023.gadā pabalstu saņēmuši 16 bērni un pilngadību sasnieguši bērni, kuri ir ārpusģimenes aprūpē un mācās ārpus Balvu novadā. Bērni un pilngadību sasnieguši bērni, kuri mācās Balvu novada izglītības iestādēs saņēmuši dāvanu kartes izglītības iestādēs. Noteikumos Nr.857 noteiktas sociālās garantijas bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē kā arī bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas. Noteikumu Nr.857 22.punktā noteikts, ka pašvaldības saistošajos noteikumos ir tiesīgas noteikt papildu atvieglojumus bērnam, kā arī pilngadību sasniegušajam bērnam. Saistošajos noteikumos Nr.13/2023 pabalsts individuālo mācību līdzekļu iegādei ir noteikts kā papildus atbalsts. Arī Balvu novada domes 2023.gada 24.augusta saistošajos noteikumos Nr.12/2023 "Par brīvprātīgās iniciatīvas pabalstiem Balvu novadā" kā brīvprātīgās iniciatīvas pabalsts ir noteikts pabalsts individuālo mācību līdzekļu iegādei izglītojamajam līdz 24 gadu vecumam, kurš mācās Balvu novada vispārizglītojošajā izglītības iestādē vai apgūst arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību Balvu novada izglītības iestādē vai cita novada izglītības iestādē, programmā, kura netiek nodrošināta Balvu novada izglītības iestādēs. Šis pabalsta veids iepriekšminētajos saistošajos noteikumos arī tiks atcelts. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu atbalstu visām mērķgrupām (bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, Balvu novada administratīvajā teritorijā deklarētajiem izglītojamajam līdz 24 gadu vecumam, kuri mācās
--	--

	Balvu novada vispārīzglītojošajā izglītības iestādē vai apgūst arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību Balvu novada izglītības iestādē vai cita novada izglītības iestādē) un ņemot vērā to, ka papildus atbalsts uzliek slogu pašvaldības budžetam, kas var traucēt pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildi, ir nepieciešams samazināt papildus atbalsta veidus pašvaldībā, kā arī lietderīgāk finanšu līdzekļus, kas paredzēti pabalsta piešķiršanai, novirzīt Balvu novada izglītības iestādēm, atbilstoši pašvaldības finanšu līdzekļiem konkrētajā budžeta gadā. Šobrīd spēkā ir Saistošie noteikumi Nr.13/2023, kuru viens no izdošanas tiesiskajiem pamatiem ir Noteikumu Nr.857 27., 30., 31. un 31.¹ punkti. 2024.gada 4.maijā stājās spēkā grozījumi Noteikumos Nr.857, ar kuriem izveidota jauna VI¹ nodaļa, kurā atrunāts valsts nodrošinātā atbalsta pašvaldībām apmērs, kritēriji tā noteikšanai un valsts atbalsta piešķiršanas kārtība. Atbalsta pasākumi (sociālā mentora pakalpojums, pabalsts finanšu pratības apguvei un atbalsta grupas dažādu sociālo prasmju un iemaņu apguvei) tiek sniegti pilngadību sasniegušajam ārpusģimenes aprūpē bijušajam bērnam un adoptētajiem, kuriem ar tiesas spriedumu atcelta adopcija līdz 21 gada vecumam vai, ja mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē, vai studē augstākajā izglītības iestādē, tostarp, koledžā, — līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Ar Noteikumu Nr.857 grozījumiem, svītroti punkti, kas bija par pamatu Saistošo noteikumu Nr.13/2023 izdošanai, līdz ar to nepieciešams precizēt tiesību akta izdošanas pamatojumu, nosakot to atbilstoši grozījumiem Noteikumos Nr.857. Kā arī VI¹ nodaļa papildināta ar 24.¹² punktu, kas nosaka, ka laika periodā, kamēr pilngadību sasniegušais bērns turpina uzturēties pie tā paša ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja un saņem atbalsta pasākumu kopumu, viņam netiek izmaksāts vienreizējais pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai un vienreizējais pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei sakarā ar patstāvīgas dzīves uzsākšanu. Šie pabalsti tiek izmaksāti pēc tam, kad pilngadību sasniegušais bērns atstāj ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēju, tā kā tie ir paredzēti patstāvīgas dzīves uzsākšanai un, lai tiktu izlietoti iespējami mērķētāk, ir izmaksājami tikai tad, kad pilngadību sasniegušais bērns uzsāk patstāvīgu dzīvi, līdz ar to Saistošo noteikumu projekts paredz papildināt Saistošos noteikumus Nr.13/2023 ar 13.¹ un 15.¹ punktu, kas nosaka, ka iepriekšminētie pabalsti tiek izmaksāti atbilstoši Noteikumos Nr.857 noteiktajam. Veikti redakcionāli precizējumi atbilstoši Noteikumos Nr.857 noteiktajam regulējumam.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Saistošo noteikumu īstenošana samazinās pašvaldības sociālā budžeta izdevumu daļu gadā aptuveni par 1470,00 euro (98 x 15,00 euro).
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību,	Atceļot pabalstu mācību līdzekļu iegādei, tas negatīvi ietekmēs sociālo vidi, jo samazināsies pašvaldības atbalsts individuālo mācību līdzekļu iegādei izglītojamo likumiskajiem pārstāvjiem vai izglītojamajiem.

uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Ja pašvaldība savu finanšu līdzekļu iespēju robežās, konkrētajā budžeta gadā, novirzīs finanšu līdzekļus izglītības iestādēm mācību līdzekļu iegādei, tiks samazināts izglītojamo likumisko pārstāvju vai izglītojamo finansiālais ieguldījums iegādājoties individuālos mācību piederumus. Saistošie noteikumi neietekmēs iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā un konkurenci.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Saistošie noteikumi samazinās administratīvās procedūras.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Neietekmē pašvaldības funkcijas un cilvēkresursus.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanai papildus resursi un pašvaldības institūciju struktūras izmaiņas nav nepieciešamas.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerēto mērķu sasniegšanai un paredz tikai tādus pasākumus, kas nepieciešami šo mērķu īstenošanai. Ar Saistošajiem noteikumiem netiek ierobežotas personu pamattiesības. Izdodot saistošos noteikumus, pašvaldība rīkojas atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam deleģējumam.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Konsultācijas ar sabiedrības pārstāvjiem saistošo noteikumu izstrādes procesā nav notikušas. Konsultācijas ir notikušas ar Balvu novada pašvaldības Izglītības pārvaldi. Atbilstoši Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā noteiktajam, Saistošo noteikumu projekts publicēts Balvu novada pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.balvi.lv divas nedēļas (no 2024.gada 15.maija līdz 2024.gada 29.maijam) sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Viedokļi nav saņemti.

Domes priekšsēdētājs

S.Maksimovs